

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK NAAR DE KWALITEITSVERBETERING

Joodse Kindergemeenschap Cheider

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 07AD|C1
Onderzoeksnummer : 289775
Datum onderzoek : 21 juni 2016
Datum vaststelling : 14 september 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	14

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 juni 2016 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op Joodse Kindergemeenschap Cheider. Daarbij is gekeken naar de kwaliteit van het onderwijs en naar naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 4 februari 2014 stelde de inspectie tekortkomingen vast in het onderwijsleerproces en was het niet mogelijk een oordeel uit te spreken over de resultaten op Joodse Kindergemeenschap Cheider. Deze bevindingen zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 28 mei 2014. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, heeft de inspectie nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

Op de Joodse Kindergemeenschap Cheider is op 4 februari 2014 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. De inspectie kon de eindresultaten niet beoordelen en stelde tekortkomingen vast in het onderwijsleerproces en beoordeelde de kwaliteit van het onderwijs als zwak. Tijdens het tussentijds kwaliteitsonderzoek op 15 juni 2015 stelde de inspectie vast dat de school nog niet alle tekortkomingen had kunnen wegwerken maar wel een duidelijke kwaliteitsverbetering liet zien. Dit gold met name voor de didactische vaardigheden van leraren en onderdelen van de kwaliteitszorg.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school

voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten de schoolgids, het schoolplan en documenten die betrekking hebben op het verbeterproces.

- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2, 3/4/5 meisjes, 6/7/8 meisjes, 3/4/5 jongens en 6/7/8 jongens.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren, ouders.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, onderwijsleerproces, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde standaard gecontroleerde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.		•		
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 **Beschouwing**

Algemeen beeld

Het onderwijs van de Joodse Kindergemeenschap Cheider is van voldoende kwaliteit. Hoewel de inspectie de eindopbrengsten niet kan beoordelen, heeft zij wel vertrouwen in de overige aspecten van het onderwijsleerproces en de kwaliteitszorg. Het leerstofaanbod is sterk verbeterd en het didactisch handelen van de leraren is van voldoende tot goede kwaliteit. Voor de leerlingen is het onderwijs daardoor aantrekkelijker geworden en zij halen ook hogere resultaten. Binnen de begeleiding en zorg zijn de meeste onderdelen voldoende, maar vraagt de analyse op groeps- en individueel niveau om verfijning.

Nadat de onderwijskwaliteit in 2014 als zwak is beoordeeld heeft de school enige tijd nodig gehad om zich te herpakken en de kwaliteitsslag ter hand te nemen. Financiële problemen zetten bovendien een extra rem op de verbeterplannen. De urgentie van een gedegen verbetertraject is ook duidelijk geworden door de inzet van projectleiders vanuit de Kwaliteitsaanpak Voortgezet Onderwijs Amsterdam (KVA). Onder hun supervisie is een gedegen verbeterplan opgesteld en de directie heeft in samenwerking met het team zorg gedragen voor een consequente uitvoering hiervan. Nu de basis op orde is, staat de school voor de uitdaging de gerealiseerde kwaliteit te borgen en verder vorm te geven. Zo wil de school Dalton kenmerken overnemen of mogelijk een erkende Daltonschool worden, om tegemoet te komen aan de grote niveaoverschillen tussen leerlingen en heeft de Cheider zich aangemeld voor de scholenbeurs om zich verder hierin te scholen.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Resultaten

De inspectie beoordeelt de resultaten, net als voorgaande jaren aan het eind van de schoolperiode op Cheider niet (indicator 1.1). De school neemt de cito eindtoets af in groep 8. Tijdens het tussentijds kwaliteitsonderzoek is afgesproken om de resultaten hiervan mee te nemen tijdens dit afsluitende kwaliteitsonderzoek. Na bestudering van de eindresultaten blijkt het niet mogelijk hier een eenduidig oordeel over te geven. Het gaat om een kleine groep leerlingen. Ook is de scholengroep niet vast te stellen, waarop de ondergrens voor de resultaten van de eindtoets is gebaseerd. De school kent geen leerlinggewichten toe, terwijl alle leerlingen meertalig zijn en Nederlands voor een heel klein percentage de thuistaal is. Wel stellen we vast dat de

leerlingen grotendeels scoren zoals verwacht werd op basis van de uitslag van de cito-entree-toets die zij in groep 7 hebben gemaakt.

Leerstofaanbod in relatie tot het didactisch handelen

Het leerstofaanbod is van voldoende niveau. In vergelijking met de onderzoeken uit 2014 en 2015 heeft de school hierin veel vooruitgang geboekt. Op één indicator na, zijn de onderzochte indicatoren nu als voldoende beoordeeld. Het kleuteraanbod is versterkt doordat twee leraren vve-geschoold zijn en de school een beredeneerd aanbod heeft voor de kleuters op alle ontwikkelingsgebieden. In 2015 is het rekenaanbod verbeterd door de invoering van een nieuwe methode.

Om het taalaanbod voor de overige groepen aan de kerndoelen te laten voldoen, heeft de school geïnvesteerd in eigentijdse methoden. Ook de schooltijden zijn aangepast om voldoende onderwijstijd vrij te maken om het aanbod ook volledig aan te kunnen bieden. Dit was geen eenvoudige opgave maar resulteert nu wel in een voldoende leerstofaanbod. De problemen die er waren met de methode voor begrijpend lezen, zowel inhoudelijk als financieel, zijn nagenoeg opgelost. Het (taal)aanbod voldoet hiermee aan de kerndoelen, is eigentijds en voorziet in een doorgaande lijn voor alle groepen. Bovendien blijkt tijdens de lessen hoe enthousiast de leerlingen en leraren zijn over de nieuwe taalmethode. Dit leidt mede tot de beoordeling 'goed' voor de actieve betrokkenheid van leerlingen (indicator 5.3), maar ook de verbeterde pedagogische- en didactische kwaliteiten van de leraren dragen hier aan bij. De klassen bestaan uit drie jaargroepen met daarnaast nog leerlingen die extra onderwijsbehoeften hebben. Om aan de vele niveaus tegemoet te komen zijn, naast goede didactische vaardigheden, goede methoden en materialen onontbeerlijk. Doordat hierin nu is voorzien, kunnen leraren zich meer op de leerlingen richten.

Binnen het taalaanbod is er nog wel een laatste ontwikkelpunt. Hoewel de school vrijwel geen gewogen leerlingen heeft, zijn er wel veel leerlingen die meertalig zijn en voor wie Nederlands niet de thuistaal is. Om deze leerlingen zowel een grotere woordenschat bij te brengen als meer kennis van de wereld, is een goed taalbeleid onontbeerlijk. Een taalbeleid omvat bijvoorbeeld criteria voor een taalrijke leeromgeving en afspraken rondom scholing in woordenschatdidactiek en NT2-onderwijs bij leraren. Dit verklaart de onvoldoende beoordeling voor indicator 2.4.

Tenslotte is ook de visie op burgerschapsvorming nu vrijwel volledig uitgewerkt in het aanbod waarmee het aan de kerndoelen voldoet. Ook hier is, met name door de leraar Joodse Wereld Oriëntatie veel werk verzet om inzichtelijk te maken dat de school een aanbod heeft en uitvoert, conform de wettelijke eisen rondom burgerschap.

Afstemming, begeleiding en zorg

De intern begeleider heeft de zorg zodanig georganiseerd dat zij regelmatig leerlingbesprekingen en groepsbesprekingen houdt met leraren, trendanalyses maakt en leraren coacht. In 2014 waren vrijwel alle indicatoren van de zorg, maar ook die van de afstemming als onvoldoende beoordeeld. Tijdens het tussentijds kwaliteitsonderzoek stelde de inspectie al vast dat de planmatige uitvoering van de zorg voldoende was en de afstemming van de zorg in de klas eveneens. Dit is ook nu het geval. De school heeft hiermee een mooie verbeter slag gemaakt. De leraren volgen de ontwikkeling van de leerlingen met zowel methodegebonden als methodeonafhankelijke toetsen, stellen voor individuele leerlingen streefdoelen op en evalueren naderhand de effecten van de geboden zorg. Wat nog onvoldoende duidelijk is, is in hoeverre de leraren in staat zijn tot goede analyses van gemaakte toetsen. De analyse beperkt zich dan niet tot vaststellen welke eventuele hiaten er zijn, maar bevat vooral ook een analyse wat de oorzaken hiervan zijn om zodoende de juiste maatregelen te kunnen treffen. Dit verklaart de onvoldoende beoordeling van de indicatoren 7.2 en 8.2.

De school heeft relatief veel leerlingen die extra zorg behoeven, zowel cognitief als sociaal-emotioneel. Als enige orthodox joodse school in Nederland, worden vrijwel alle leerlingen aangenomen. Daarnaast is er veel in- en uitstroom van leerlingen vanuit het buitenland. Dit geeft veel druk op de zorgcapaciteit die grotendeels bij de intern begeleider ligt. Voor de leerlingen waarop dit van toepassing is, stelt de school een individueel handelingsplan op of een groeidocument en werkt de school intensief samen met de Ouder Kind Adviseur, het Joods Maatschappelijk Werk, de orthopedagoog en begeleiders van het ABC.

Kwaliteitszorg

De projectleiders van de KVA hebben de school ondersteund in het opstellen van een verbetertraject en de directie heeft de uitvoering hiervan consciëntieus ter hand genomen. Het tijdspad en de (tussentijdse) evaluaties van de trajecten zijn cruciaal geweest voor de kwaliteitsverbetering. Tijdens het vorige onderzoek (TKO 2015) zijn reeds de nodige indicatoren door de inspectie als voldoende beoordeeld. Nu stellen wij vast dat de school de gerealiseerde kwaliteit heeft weten te behouden en verder heeft verbeterd. De school brengt de resultaten in kaart met trendanalyses en stelt streefdoelen op (indicator 9.2). Ook is er een start gemaakt met het maken van analyses van de methode-gebonden toetsen in relatie tot de lovs-toetsen. Het onderwijsleerproces is op verschillende onderdelen geëvalueerd en op basis daarvan bijgesteld. Voorbeelden daarvan zijn schoolbreed het didactisch handelen in kaart brengen, leerlijnen vanuit

nieuwe methoden uitzetten tot einde groep 8 en daarop de leertijd aan te passen. Hiermee is ook indicator 9.3 nu als voldoende beoordeeld. De planmatigheid waarmee gedurende het hele verbeterproces gewerkt is (indicator 9.4), verdient een compliment gezien de context waarbinnen de school moest opereren; een moeilijke financiële positie, een goede balans zoekend tussen het profane- en Joodse onderwijs, dalende leerlingaantallen en een onveilige situatie rondom de school.

Voor de school zijn op twee punten nog verbeteringen nodig. Allereerst betreft dit de aanwezigheid van expertise in school die nu kwetsbaar is doordat die voornamelijk bij de directeur en de intern begeleider ligt. Binnen de school zijn geen taalexperts, rekenexperts of gedragsexperts aanwezig. Wel heeft de school zich als vervolg op de KVA nu aangemeld voor de scholenbeurs van de gemeente Amsterdam. De aanvraag betreft onder andere de professionalisering van taal en technisch lezen, de borging van vve maar ook extra begeleiding voor het Dalton concept waar de school op over wil stappen. Een tweede verbeterpunt is de borging van de gerealiseerde kwaliteit (indicator 9.5). Dit heeft nog onvoldoende de aandacht gehad van de directie. Dit is begrijpelijk vanwege de fase waarin de verbeteringen zich bevinden maar wel een onderdeel dat op korte termijn aandacht verdient. De inspectie heeft er echter vertrouwen in dat ook dit onderdeel opgepakt zal worden.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de Joodse Kindergemeenschap Cheider het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.